

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Poetul Evangheliei Neamului: Octavian Goga.

De Dr. Grigoria Comșa Episcop.

Privilegiul de a purta cununa de lauri nu este dat tuturor muritorilor. Și Sfânta Scriptură spune că mulți aleargă, dar nu toți iau cununa victoriei. Este și în firea oamenilor de a nu se pleca în fața oricui. Dar e firesc a te arăta recunoscător către acela, care s'a identificat nu numai cu tine, ci cu toți indivizii, cari alcătuiesc neamul tău, cu tot trecutul neamului tău și al viitorului său.

Complexul de interese spirituale, din mijlocul cărora a odrăslit imortala personalitate poetică a genialului Octavian Goga, justifică într-o toată încadrarea lui în planul înălțat, de unde orice neam poate privi spre personalitățile sale creatoare. Complexul intereselor spirituale românești a fost pornit furtunatic de năvala impetuoasă a poeziei lui Octavian Goga. El, care își făcuse studiile liceale în liceu neoromânesc, curățit în suflet prin aghiazma primită dela venerabilul său părinte, — preotul din Rășinari — a ajuns să fie citit ca Biblia Sfântă.

În anul 1913 am găsit în comuna Pesac (Torontal) doi țărani români, cari știau pe de rost toate poeziile lui Goga. Spirit pătrunzător și clar văzător, cu perspective profetice, el și-a proiectat zborul poeziei sale peste toate ținuturile locuite de Români. Și când Academia Română l-a premiat poeziile, — bucuria noastră, a tinerilor admiratori, nu avea margini. Scriitorul acestor rânduri, după terminarea studiilor la o școală superioară, a primit dela tatăl său un volum din Poeziile lui Goga, drept răsplătire că a terminat școala cu bun succes.

Ar fi o operă de specialist să încercăm a aprecia grandioasa operă poetică a dlui Goga. Și ne temem că idealitatea înaltă a poeziilor

într-aripate nu și-ar găsi echivalentul dorit în slabele noastre încercări. De aceea ne mărginim să ne atașăm smeriți de ceata celor ce dela un capăt până la celalalt al Românilor slăvesc astăzi pe cântărețul pătimirii noastre.

Ne gândim cu acest prilej că dl Octavian Goga, trecând pragul celor 50 ani de viață — se gândește mai ales la sufletul generației noi, pentru care a suferit temniță unguerească. Ne gândim că el era profetul unității tuturor Românilor nu numai prin trănicia acelorași hotare, dar și prin disciplina de gândire și armatura morală, pe cari însuși dl Goga, în anul 1931, le-a indicat ca cele mai necesare criterii ale unității noastre.

Anume am accentuat aceste lucruri, pentru că azi mai mult ca oricând, nu dela mecanica socială se așteaptă îndreptarea, ci prin suflete curate și luminate de lumina Evangheliei, ori noi știm că pușini s'au ocupat cu problema religioasă la noi, așa cum a pus-o dl Goga. Cine va citi cartea lui: „Insemnările unui trecător” din anul 1911 — acela va găsi pe luptătorul, care voește progresul neamului său și prin credință. Neșters va rămâne în sufletul nostru tabloul zugrăvit de meșterul poet despre viața religioasă din Anglia!!!

Cine dintre noi nu știe cât a slujit dl Goga biserica ortodoxă ca ministru al Cuitelor și cine nu cunoaște sollicitudinea cu care Domnia Sa tratează problemele preoșimei noastre?!

Clerul și poporul din eparhia Aradului cu drept cuvânt îl numește poet al Evangheliei neamului, și roagă pe Dumnezeu cu stăruitoare rugăciuni să-l învrednicească de ani mulți fericiți, spre gloria Românilor.

Credincioșii noștri, în semn de iubire către poetul inspirat, să-și aducă aminte că el a cântat și despre busuiocul dela icoanele sfinte. La aceste icoane să se închine și pentru săhătatea poetului.

Congresul Asociației Clerului „Andrei Șaguna” la Alba-Iulia.

Preoțimea ortodoxă din Mitropolia Ardealului și-a ținut congresul obișnuit, al XI-lea, în zilele de 24 și 25 Noembrie c., la Alba-Iulia

ZIUA ÎNTĂI

La ora 9 I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, îmbrăcat în odăjdii, e condus dela reședința episcopală, de un sobor de 10 preoți și 2 diaconi în sunetul clopotelor, urmat de P. S. Sa Ioan episcopul armatei și de un număr mare de preoți, la biserică, unde se începe sfânta slujbă. Răspunsurile la sfânta Liturgie au fost date de minunatul cor mixt din Alba-Iulia, sub conducerea vrednicului protopop A. Baba.

La finea sfintei slujbe I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a rostit o înălțătoare predică despre legătura personală a sufletului preotului cu Mântuitorul Hristos, arătând pe larg și convingător că în această intimă legătură rezidă toată taina biruinței preotului în lume.

În urmă s'a făcut invocarea Duhului sfânt. I. P. S. Sa a împărțit anafora și, urmat de toți cei întruniți, în sunetul clopotelor a fost condus la reședință.

Deschiderea congresului

În sala Caragiale, la ora 12, P. C. Sa Dr. Gh. Clohandu, președintele Asociației clerului „A. Șaguna”, în fața alor peste 300 de preoți, deschide ședința prin o cuvântare care cuprinde trei momente importante: comemorarea sinodului Efesin de acum 1500 ani; pomenirea mucenicilor din veacul al XVIII-lea, — și serbătorirea marelui cărturar N. Iorga, cărui congresul îl aduce prinos de recunoștință din prilejul celor 60 de ani de viață.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, rostește un discurs al cărui rezumat îl dăm în cele următoare:

Congresul din acest an al Preoțimii noastre din Mitropolia Ardealului, a fost convocat ca să comemoreze Sinodul Ecumenic dela Efes, și astfel să ne înalțe sufletele prin amintirea timpurilor de glorie ale Bisericii creștine, când prin lupte sufletești, biserica în totalitatea ei și-a expus unitatea credinței și și a apărât adevărurile față de aceia, cari în cugețarea lor teologă n'au nimerit calea adevărului. Este bine să se afirme prin prăsnulri ca cea de astăzi unitatea de credință pe care noi am păstrat-o dealungul veacurilor și o avem cu vechea Biserică ecumenică, al cărei continuator suntem. Căci noi am păstrat, prin grelele lupte și încercări, întreg și neștirb *depozitul credinței* pe care l-a primit biserica lui Hristos prin revelațiunea divină. Prăznuind astăzi în acelaș timp și amintirea cu laudă a mucenicilor ortodocșii

românești din veacul al XVIII-lea, ne plecăm cu smerenle înaintea suferințelor și jertfelor pe cari le-au îndurat înaintașii noștri pentru dreapta credință și pentru biserică. Din mijlocul lor înaintea ochilor noștri sufletești strălucește astăzi figura de luptători a lui Sofronie și a celor ce împreună cu ei au scris o pagină de glorie în istoria bisericii noastre. Praznicul nostru de astăzi este totodată și un obligament, luat în conștiința noastră, de a păstra cu sfințenie moștenirea pe care ei ne-au lăsat-o. Și dacă astăzi nu avem de luptat cu vrăjmașii de ieri, trebuie să facem să strălucească cu atât mai vârtos adevărul credinței noastre.

Iubită preoțime! Suntem fericiți că în aceste clipe de sărbătoare pentru noi, putem să aducem prinosul nostru de caldă iubire aceluia care de mult ne-a cucerit inimile prin opera lui fără păreche: marile cărturar al neamului: d-l N. Iorga.

Înainte de a pleca din reședința mea am primit dela D-l N. Iorga următoarea telegramă: „Neputând fi de față, asigur prin I. P. Sf. Voastră întreg clerul ardelean de toată grija mea și de dispoziția de a lupta și pentru dânsul cu greutatea ceasului de față”. Noi nu apreciem pe d-l Iorga după măsura în care va izbuti sau nuva izbuti să înlăture greutatea ceasului de față. Profundele noastre simțăminte față de D-Sa nu sunt îvorite dintr'o oportunitate a momentului de față, ci ne sunt săpate în inimi de când ne-a cercetat în vremuri grele cu prezența sa din sat în sat, cu vorba sa caldă și înțeleaptă, cu scrisul său însuflețit încurajându-ne în luptele noastre și întărindu-ne conștiințele ca să ne închinăm marelui ideal național pe care ni-l arată atât de luminos. Și acum când a ajuns la vârsta de 60 de ani — vechea „istorie de sate și preoți” a Ardealului își aduce, prin glasul meu, expresia profundă și sinceră a recunoștinței, a admirației și a mulțumirii noastre. Știindu-l la locul la care se găsește, după ce ni-a arătat grija caldă, ce ni-o poartă, îl rugăm ca această grijă să o traducă în fapte, în realizări, nu în afară de posibilitățile pe cari le are Statul, căci nouă nu ne trebuiesc privilegiul și nu am fost obișnuși a trăi din privilegiu. Un lucru cerem, însă, să nu fim tratați cu nedreptate, care nu ne aduce numai rău material, ci ne aduce o jignire, care știm că nu e în intenția unui bărbat ca d-l Iorga.

Vremile sânt grele! Noi înțelegem greutatea lor și dorim să ne luăm partea noastră din ele. Noi avem o prerogativă, aceea de a fi stat în toată vremea alături de poporul nostru. Cum am putea chiar astăzi să ne deslipim de el? O, nu! Vrem să purtăm sarcinile vremii în rând cu întreaga obște a credincioșilor noștri. Suntem în stare să aducem pentru statul nostru orice jertfe, dar cerem să fim sprijiniți de către stat în misiunea noastră, pe care se razimă întreaga sa ordine morală. În această misiune noi nu putem fi substituiți de nimeni, căci ea reprezintă interesele sufletului, cari stau în legătură cu însăși veșnicia.

Mă bucur de câte ori mă găsesc în mijlocul preoșimii noastre. Eu din sânul preoșimii m'am ridicat și interesele ei le-am apărat, identificându-le totdeauna cu interesele bisericii pe care o păstoresc.

Încă înainte de a lua în mâinile mele toiagul de păstor, idealul meu a fost să dau un *program de idei* de îndrumări și de realizări pe seama preoșimii noastre. Dacă ați citi tot ce am scris și am spus dela război încoace, veți găsi un fir roșu: un program de activitate și juste revendicări pentru Biserică și pentru preoșimea noastră.

Eu am ridicat aceste revendicări pentru Biserică având conștiința că reprezintă întregul cler. Acum doi ani, când am fost iarăși cu toții aici la Alba-Iulia, am întrebat: „Sunt eu un General fără oaste”? Mi s'a răspuns într'un singur glas: „toți stăm cu Generalul nostru”. Cât mă ajută puterile, la postul meu am să fiu și de aici înainte. Pentru că apăr interesele acelei instituții care a păzit neamul nostru pe aceste plaiuri.

Am învățat să răbdăm și vom ști prin răbdare să biruim și greutățile și primejdiiile zilei de azi, dar noi nu vom capitula în fața acestor primejdii, pentru că noi ne smolgem idealurile de pe seninul cerului sfânt, din lumina lină a sfintei măririi, nu de pe masa ce se află pe acest pământ. Noi știm cine ne ocrotește. Noi știm al cui sântem și Cui slujim. Noi știm cine este la cârma Bisericii noastre pe care o încălzește cu Duhul Său cel sfânt.

Preoșimea de astăzi va fi roua înviorătoare de suflete. Noi suntem chemați să-i ajutăm poporul nostru să-și păstreze și în clipa de față, cu toate greutățile ei, încrederea deplină în mîslunea pe care i-a hărăzit-o Providența pe acest pământ. Dumnezeu să ne ajute! (Frenetice aplauze la adresa I. P. S. Sale).

În numele armatei vorbește P. S. Sa Episcopul *Ioan Stroia*:

În calitate de episcop al oștirii, cu drag urez bun sosît și rodnice discuții. Secole dearându-l, preoșimea și armata au condus neamul. Istoria ne descrie greutățile preoșimii din trecut; când vedem anarhizarea de astăzi, timpul cere dela fiii neamului o și mai mare efort, dela preoșime, demnitate preoțească, coeziune. Dorința mea este: discuțiile să producă solidaritatea necesară spre binele ei și a neamului.

Di *Dr. M. Ienciu*, inspector general, ca reprezentant al Onor. minister al cultelor, mulțumește pentru omagiul adus dlui N. Iorga. Ortodoxia reprezintă tradiția clasică, Legea fundamentală e iubire. Dela toți se cerjerife. Preoșimea să-și strângă rândurile, aceasta o cere și ministerul cultelor ca o colaborare pentru a cere caractere creștine.

Prefectul, di *T. Voinescu* — salută congresul în numele guvernului.

Dr. I. Tecdu, în calitate de primar, salută preoșimea în numele orașului Alba-Iulia, urînd să lucreze în vechea tradiție spre binele neamului.

Preot. *E. Cloran* aduce salutul „Astrei” — așezământ de cultură, care să reazimă astăzi, ca și în trecut, pe preoșimea ardeleană.

C. Sa păr. *Comana*, vicepreședintele „Asociației generale a Clerului”, salută pe frații preoși în nădejdea că prin o colaborare mai strînsă se va putea pași la o lucrare mai temelnică.

Di *Popescu Tudor*, în numele „Societății ort. a femeilor”, promite cel mai larg concurs, pentru că biserica este element conservator al statului.

Di *I. Sandu*, directorul liceului din Alba-Iulia, salută în numele corpului didactic.

I. P. C. Sa păr. arhlm. *Scriban* spune că la astfel de congrese sunt multe lucruri de adunat. „Am venit, spune Sfinția Sa, să iau și să dau”.

G. Enășel — țărăn din Alba-Iulia — spune, am venit să aud vorbe luminate, să auzim necazurile sfintei biserici, ca să ne întovărășim la luptă, — în numele credincioșilor cere dreptate.

Urmează masa comună în casa meserlașilor, cu mîncări de post, la care iau parte 300 preoși. Aici I. P. Sa Mitropolitul Nicolae închină pentru Rege, președintele Dr. Gh. Ciuhandu pentru Mitropolitul Ardealului.

La ora 5 se redeschide ședința.

S: expediază două telegrame omagiale: — una *Majestății Sale Regelui Carol al II-lea*, și alta președintelui de consiliu și Ministru al Cultelor, *Dlul N. Iorga*:

M. Sale CAROL al II-lea
Regelē României

BUCUREȘTI

Preoșimea ortodoxă română din Mitropolia Ardealului, întrunită la Alba-Iulia în al unsprezecelea Congres anual al său, roagă pe majestatea Voastră să binevoiască a primi expresia omagiului ei de credință neclintită către Tron și de integral devotament către Jara, implorînd dela bunul Dumnezeu să Vă dăruască îndelungată și glorioasă domnie, spre izbăvirea și fericirea neamului.

Președinte:

Prot. Dr. GH. CIUHANDU

D-Sale Dlui N. Iorga
Președintele Consiliului de Miniștri

BUCUREȘTI

Preoșimea ortodoxă din Ardeal, întrunită în al unsprezecelea Congres al său la Alba-Iulia, Vă roagă să primiți expresia omagiului ei pentru apostolatul pe care l-ați desfășurat și Vă urează ca Domnul să Vă binecuvînteze cu adânci bătrînețe, spornice și ele în munca de toată clipa, cu care V-ați împodobit din frageda tîrețe și să Vă învrednicească a Vă vedea desăvârșit idealul pentru care ați luptat o viață întreagă.

Președinte:

Prot. Dr. GH. CIUHANDU

Se citeșc mai multe telegrame sosite dela P. S. Lor: Episcopii Iosif și Grigorie, arhleroul Vasile și alți.

Prot. I. Duma citește o foarte sintetică conferință, ca cuvânt omagial prin partea preoșimeii, la adresa Dlui N. Iorga din prilejul celor 60 de ani.

La ordinea de zi urmează: „Statul și biserica neamului”. Referent: Pr. P. Borzea.

După o foarte interesantă discuțiune, la propunerea referentului, preoșimea în unanimitate votează următoarea

M O Ţ I U N E:

Preoșimea bisericii neamului din cuprinsul Mitropoliei ardelenne, întrunită în congres în cetatea stăruințelor lui Mihai Viteazul, adânc convinsă de devotamentul înaltului guvern și în special celui mai ilustru reprezentant al națiunii române profesorul Nicolae Iorga, ca președinte de consiliu, ministru de instrucțiune și culte, care conduce statul în cele mai grele împrejurări, nu numai speciale românești ci mondiale, întemeiată pe credința nestrămutată a însemnătății sale ca factor integral organic al ființării și izbăvirii creștinăscului neam românesc, chiamă băgarea de seamă a înălțărilor diriguitori, oricât de luminați, dar vremelnici, spre a nu pierde din vedere veclnicul sprijin, pe care numai această preoșime, cu Biserica și religia acestui pământ, păstrătoarea de totdeauna a datinilor și etnicului nostru, îl poate imbla, ca singura corabie de salvare în vremi de clătănări speciale și generale.

Această preoșime jertfitoare, chiamă această băgare de seamă a diriguitorilor politici, mai cu deosebire asupra semnificativei stări de spirit, că azi în țara noastră nu lipsește pâinea, ci lipsește respectul pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru propovăduitoarea acestui cuvânt: Biserica Neamului. De aceea, conștientă de ceasul greu prin care trece țara, ridică cel mai stăruitor glas împotriva jignirilor și nedreptăților cu care este tratată și declară că, în caz că nu se va ține seamă de glasul ei, își declină răspunderea pentru urmări.

Congresul autorizează comitetul să se adreseze pe cale de memorii, utilizând materialul ce-l avem în alte împrejurări potrivite scopului nostru.

Autorizează comitetul a se referi, în memoriul său, în special la armonizarea salariilor funcționarilor publici, anunțată prin Mesagiu Regal, ca preoșimea să fie încadrată în conformitate cu rostul social ce-l are în viața neamului, înlăturându-se, odată pentru totdeauna, nedreptatea în care a fost ținută până azi în baza legilor de tristă amintire ale statului maghiar.

Iar cât privește curba de 12 la sută, prin care suntem puși în situație de inferioritate față de toate celelalte culte prin bugetul anului în curs, să fie delăturată prin valoarea sumei corespunzătoare în bugetul anului viitor.

Totodată autorizăm comitetul central a interveni din nou pe lângă ministerul Instrucțiunii și cultelor ca să curme nedreptățile în care sunt trecuți cântăreții Bisericii noastre ardelenne, încadrându-se în bugetul statului pentru salarizare în conformitate cu cântăreții bisericii din vechea Române.

La aceasta mai vorbește: Înalt Prea Sf. Sa Mitropolitul Nicolae, arătând toate intervențiile făcute și până aci privitor la salarizarea preoșimii.

Iau cuvântul apoi prot. A. Nistor, arătând situația dificilă din Secuime, mai vorbește prot. N. Maloș, Tudor Popescu, arhim. I. Scriban ș. a., aprobându-se moșlunea în tot cuprinsul ei.

Festival religios

Fiind timpul înaintat, desbaterile se amână pentru a doua zi, iar preoșimea grăbește să ia parte la „Festivalul Religios”, aranjat în Catedrala Incoronării, pentru comemorarea mucenicilor ortodoxiei românești în veacul XVIII.

Program: 1. Tatăl nostru, cor de Podoleanu. 2. Imnosul Bunei vestiri, cor de Gh. Dima. 3. Lăudați numele Domnului, cor de Arhanghelsky. 4. Mucenicii ort. rom. din veacul XVIII, conferință de Prot. Dr. G. Ciuhandu, o foarte instructivă și documentată lucrare, cu date din cele mai autentice izvoare, privitoare la această epocă. A scos în deosebi la iveală lupta celor doi martiri: Visarion și Sofronie, în frunte și cu nesfârșitul pomelnic de mucenici, cari împreună au format frontul de apărare a ortodoxiei, ca o reacțiune firească în fața celor tari, conjurați a stărpi legea strămoșească. 5. De tine se bucură, cor de Gh. Dima. 6. Acum slobozește, cor. de Arhanghelsky.

Catedrala Incoronării a fost arhiplină. Corul mixt din Alba-Iulia a executat cu multă precisiune minunatele cântări înălțătoare de suflet. Toată lauda conducătorului, care este vrednicul și marele cântăreț, prot. A. Baba din Alba-Iulia.

A DOUA ZI

Fondul de ajutoare

Miercuri, în 25 Noembrie, la ora 8, s'a discutat chestiunea „înființării fondului pentru ajutorarea clerului”. — Referent: Dr. Seb. Stanca, cons. epl. Cluj.

Fiecare Preot e obligat să se înscrie la fondul de ajutoare. Taxa de înscriere de lei 200, pe lângă o taxă lunară de lei 100. — Ajutorul e de lei 50000 — plus ratele solvite. Fondul se administrează de Eparhie.

Asociația Clerului „Andrei Șaguna” și Asociația Generală

Acest punct din program a dat naștere nu atât la discuții, cât la clarificări necesare pentru a se afla baza de apropiere atât din punct de vedere biseri-

cesc, cât și juridic între Asociația preoților ardeleni și Asociația Generală a Clerului cu sediul la București. Raportor: I. Bănda. Iau cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, preotul Comana, vicepreședintele „Asociației Generale a Clerului”. S'au stabilit toate acele puncte care fac posibilă această încadrare, pe care preoțimea o dorește să se înfăptuiască; pentru a crea o legătură mai eficace între preoțimea ortodoxă din România, s'a discutat înființarea unui mare ziar la București, ziar de cultură religioasă ortodoxă, care să nu fie în felul preselor obișnuite.

Urmează la ordinea zilei raportul comitetului central pe anul de gestiune 1930—1931, apoi raportul casierului central, cari au fost luate cu aprobare la cunoștință.

Fiind timpul înaintat, președintele anunță că congresul se va încheia la sfânta Mănăstire din Cioara, unde se va face pelerinaj și parastas pentru mucenicii ortodoxiei românești din veacul al XVIII-lea.

Pelerinaj la Sfânta Mănăstire din Cioara

La ora 12, pornesc 3 autobuze și mai multe automobile, ducând preoțimea anunțată pentru acest pelerinaj, apoi corul mixt din Alba-Iulia, precum și numeroși intelectuali. La 22 km. distanță de Alba-Iulia se află satul curat românesc, Cioara. În sunetul clopotelor, întreg poporul, cu prapori și cântări, la poarta de triumf din apropierea bisericii a întâmpinat pe I. P. Sf. Sa mitropolitul Nicolae și pe pelerini. La cuvântul de binevenire a preotului răspunde I. P. S. Sa. — Apoi întregul convol a trecut în frumoasa biserică parohială, unde s'a slojit un parastas solemn pentru toți mucenicii ortodoxiei românești, din veacul al XIII-lea.

I. P. S. Sa, înconjurat de 10 preoți, au făcut parastasul, iar răspunsurile le-a dat corul din Alba-Iulia.

După terminarea parastasului I. P. S. Sa citește rugăciunea de desiegare. Apoi ține o predică de comemorare, care a făcut profundă impresie asupra celor prezenti; mănecând dela textul biblic: „Tot cel ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu înaintea Tatălui meu, carele este în ceruri”. În resumat, a spus următoarele:

Suferințele și crucea de pe Golgota stau la temelia sfintei noastre credințe mântuitoare. Bunurile spirituale se dobândesc prin suferințe, lacrimi și jertfe. Poporul românesc a avut în plină măsură parte de suferințe și jertfe, în tot trecutul său. Viădicii n'au putut să albe loc statornic de reședință. Preoții, prigoniți, poporul era încontinuu asuprit, — tot atâtea încercări de a se vădi credința și alipirea către biserică. Prin toate acestea s'a curățit sufletul. Din aceste a leșit mărturisirea de credință a unui sătean din aceste părți: Tot ce a avut, a dat crăsesel, viața, feciorii, dacă se cere șlar cojocul, dar „nu dau sufletul meu”.

Astfel de mărturisiri, aflăm numai în vremea veche și nesfârșit numărul mărturisitorilor de felul acesta, — și noi astăzi ne smerim în fața lor. Călugărul Sofronie, a cutreerat țara, chemând la luptă preoții vremii să alunge pe lupii răpitori. Sătenii de aici au mândria să spună, că din satul lor s'a ridicat călugărul Sofronie.

Am fost la Belgrad cu preoțimea și ne-am sfătuit împreună cum să facem ca să crească credința? Am ținut să venim aici cu toții, să prindem curaj întru apărarea credinței și să ne încălzim inimile. Vă îndatorează acest călugăr prin ceea ce el a făcut, să țineți la credința strămoșească, să vă alipiți de biserică străbună, care împarte lumina dumnezeiască, ea curățită de păcate prin toate darurile cari vin dela Domnul nostru Isus Hristos. Hrana pentru suflet se află în sfânta biserică. Mă bucur, că astăzi pot fi aici, sfătuitu-vă ca precum v'ați înnoit într-o nouă podoabă biserică voastră din această parohie, așa să vă înofiți prin credința și sufletele Voastre.

„Celce mă va mărturisi pe mine înaltea oamenilor, îl voi mărturisi și eu pe el înaltea Tatălui meu, carele este în ceruri”. Aceasta este porunca pe care suntem datorți să plinim, nu numai cu vorba ci și cu fapta. Viața noastră se cade să fie o statornică mărturisire a credinței în Hristos Domnul. Lucru cel mai mare în lume este, să vrei ce vrea Dumnezeu, să fi unealta prin care se săvârșește voința lui Dumnezeu. Fericiți sunt cei cari l-au mărturisit, și-l mărturisesc pe Dumnezeu și voința lui cea sfântă.

Veșnică, veșnică, veșnică — să le fie pomenireal — P. C. președinte, Dr. Gh. Ciuhandu, într-o conferință plină de dovezi istorice, mai ales locale, comemorează pe călugărul Sofronie și pe toți mucenicii apărători ai ortodoxiei din veacul al XVIII-lea, cari îi înșiră cu numele. Arată sinoadele pe cari le-a ținut călugărul Sofronie, propaganda pornită dela sfânta Mănăstire din Cioara, care și astăzi este mărturie a vremurilor trecute, cu podoaba internă a celor cari au slujit aci, mai mult cu înfățișarea sărăcăcioasă în care apare astăzi, dar cu atât mai mare era sufletul acelor mucenici.

Păr. președinte încheie congresul aci în Cioara, în sfânta biserică, mulțumind I. P. S. Sale pentru participare, asemenea mulțumește tuturor cari au ostentat până aici.

În numele asociației clerului „A. Șaguna” dăruiește bisericii din Cioara, o sfântă Evanghelie frumos legată, pe care o semnează toți cei prezenți, ca semn de aducere aminte, și pentru alții și pentru localnici de acest moment înălțător de suflete.

Răspunde Păr. Oancea parohul locului.

Toți cei prezenți, în frunte cu I. P. S. Sa, vizitează mănăstirea din apropiere.

În casele comunale părintele C. Oancea din Cioara a servit o masă, iar la ora 5 au plecat toți spre vetrele lor, cu sufletul îmbogățit și înolnt de înălțările serbării din cele 2 zile ale congresului.

Sfintirea bisericii din Vărădia.

Dizită canonică la Giulița.

După sfintirea bisericii din Hodiș, Pecica și Radna, a urmat — conform programului — sfintirea bisericii din Vărădia, care a avut loc în Dumineca din 22 Noembrie a. c. spre marea bucurie a credincioșilor.

P. Sf. Sa a plecat dela reședință Sâmbătă după masă, la 21 Noembrie a. c., însoțit de consilierul referent M. Păcățian, protopopul P. Givulescu și diaconul catedralei, M. Măcinic.

La gara din Vărădia așteaptă poporul în frunte cu D. Gh. Dumitrescu, primpretorele plasei Radna, care în câteva cuvinte binesimțite ureaza P. Sf. Sale bun sosit.

P. Sf. Sa, mulțumind pentru întimplinare, binecuvintează asistența.

La intrare în Vărădia așteaptă un mare număr de credincioși: bărbați, femei, tineri, bătrâni, doamne și domnișoare, toți îmbrăcați în halne de sărbătoare și înșiruiți în spalier în frunte cu tinerul paroh Iosif Turcu, care — după ce pompierii din Săvârșin dau onorurile cuvenite — într-o scurtă dar însuflețită vorbire salută pe P. Sf. Sa, tâlmăcind marea bucurie a poporului că i-s'a dat să vadă realizându-se de a fi sfintită biserica personal de P. Sf. Sa.

P. Sf. Sa — plăcut impresionat — mulțumește pentru impozanta și călduroasa primire ce i-s'a făcut și binecuvintează asistența.

Corul bisericesc cântă: „Intru malți ani Stăpâne!”, iar fiica părintelui Iosif Turcu predă P. Sf. Sale un frumos buchet de flori.

De aici P. Sf. Sa, în urelele credincioșilor, trece la locuința deficientului paroh Ioachim Turcu, unde este găzduit. Părintele I. Turcu dă o cină în onoarea P. Sf. Sale — bineînțeles de post; iar corul bisericesc, instruit de tinerul preot Iosif Turcu, dă o serenadă.

Duminecă în 22 Noembrie a. c. la ora 8 și $\frac{1}{2}$, P. Sf. Sa e condus la sf. biserică cu procesiune, în sunetele clopotelor.

După sfintirea apei s'a săvârșit actul sfintirii bisericii, oficiat de P. Sf. Sa, înconjurat de Cons. M. Păcățian, protopopul P. Givulescu, preoții: S. Jurcoane, A. Mursa, V. Givu, V. Popa, I. Tomuța, P. Eleneșu, I. Păcurariu, diaconii M. Măcinic și I. Socaciu.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul bisericesc. Un cor, care face cinste bisericii și conducătorului.

În asistență am remarcat pe domnil: Dr. S. Moldovan, Dr. C. Iancu, Dr. E. Beleş, Col.

T. Muțiu, Ing. E. Novac, secretar Rafirolu, primpretor Gh. Dumitrescu, — învățători, doamne și domnișoare.

Biserica arhiplină. Cu acest prilej P. Sf. Sa a hirotonit diacon pe clericul I. Socaciu. Actul hirotoniei a făcut o impresiune foarte adâncă asupra poporului.

La sfârșitul slujbei, preotul Iosif Turcu, pășind înaintea ușilor împărătești, a făcut un raport foarte interesant despre trecutul și situația parohiei, arătând, că data înființării acestei parohii este îndepărtată în ceata necunoașterii. Biserica actuală s'a zidit pe la anul 1746, proprietar al comunei fiind boerul Kasszonyi Andreiu. Vărădia de azi avea aceeaș numire încă din veacul al XIV; la începutul secolului al XV era numită comună regală, fiind proprietate regală, iar mai târziu orășe. Domeniul Vărădiei aparțineau 46 comune. Mai târziu a format proprietatea bunului nostru român ortodox Nicolae Mihai, care avea o familie numeroasă. Acesta, ne voind a se lăpăda de legea strămoșească, a pierdut cetatea cu toate comunele aparținătoare ei. Cetatea și comunele fură donate palatinului Garay și soției sale. Regele Sigismund la 22. III. 1510 dăruie Vărădia cu cetatea Șoimoșului și cu celelalte domenii ale lui Ioan Corvin — grofului Gheorghe Brandenburg.

În războiul avut cu turcii, la anul 1595, cu încă 12 cetăți, scapă de sub jugul turcesc. După izgonirea turcilor din județul Arad, abia mai rămân două plase: plasa Arad și Vărădia, pentru că erau cele mai frumoase și mai productive, așa că de viața județului nu se mai putea vorbi nimic.

Revoluția lui Horea ajunge până la Vărădia la 9 Noembrie 1784.

În trecut Vărădia a fost sediu protopopesco.

Parohia Vărădia are 968 suflete ortodoxe române, 13 catolici și 4 uniți. Viața religioasă e mulțumitoare, Biserica este cercetată regulat de un număr însemnat de credincioși. În parohie este înființat „fondul milelor”, „Societatea corului bisericesc”, „Casa culturală” provăzută cu o bibliotecă de 400 volume, cu un puternic aparat radiofonic și un aparat cinematografic portativ, cu frumoase filme religioase. Casa culturală dispune și de un harmoniu, pe care îl folosesc la instruirea corului bisericesc. Pentru procurarea acestor aparate cel mai mare sprijin l-au dat membri corului.

Renovarea bisericii a costat 118.000 Lei.

Încheie raportul mulțumind P. Sf. Sale în numele poporului pentru ostăneala ce a prestat

cu sfințirea bisericii, urând P. Sf. Sale mulți fericiți ani.

După acest raport P. Sf. Sa ține o predică foarte instructivă, pe care asistența a ascultat-o cu atențiune încordată, arătând că Dumnezeu este Tatăl nostru al tuturor; iar noi suntem fiii lui Dumnezeu și între noi suntem frați. Arată bunătatea lui Dumnezeu, ca Tată, datorilor omului către Dumnezeu și către deapropapele noastre, îndemnând poporul să cerceteze regulat sf. biserică.

După sărutarea sfintei cruci și împărțirea anaferei am trecut la locuința tinerului preot Iosif Turcu, care în onoarea P. Sf. Sale a dat o masă de post.

După masă, la ora 3¹/₂, P. Sf. Sa a făcut vizitaie canonică în Giulița, o comună nu departe de Vărădia. Însoțit de suita sa și de mai mulți intelectuali și de un convoiu de călăreți. La hotarul comunei Giulița ne-au așteptat călăreții din Giulița.

P. Sf. Sa — pe lângă toate ostănelile împreunate cu sfințirea bisericii din Vărădia — a ținut să viziteze și parohia Giulița, unde propaganda prozelitică caută se dezbină frații de un sânge.

Înaintea bisericii era adunată foarte multă lume. Preotul local Ioan Covaciu întâmpină pe P. Sf. Sa în ușa bisericii îmbrăcat în ornate și ținând în mână sf. cruce și sf. evanghelie. O caldă manifestație de simpatie și dragoste s'a făcut P. Sf. Sale de mulțimea adunată.

Biserica a fost tixită de popor. P. Sf. Sa a oficiat un scurt serviciu religios, asistat de suita sa și de preotul local, a citit rugăciunea de deslegare, care totdeauna e ascultată cu o tăcere mormântală și, după raportul preotului despre situația parohiei, a ținut o emoționantă cuvântare, arătând persecuțiile și temnițele ce a suferit poporul ortodox din partea eterodocșilor; îndeamnă poporul să rămână statornic în credința ortodoxă și să trăiască cu toată lumea în pace și în bună înțelegere.

Poporul a rămas adânc mulțumit de vizita P. Sf. Sale și de frumoasele învățături pe cari le-a auzit.

Dela Giulița P. Sf. Sa a întors la Vărădia, iar de aici la gara din Săvârșin, de unde cu trenul accelerat a plecat la Bucuroști, spre a lua parte la ședințele Sfântului Sinod. Până la gară l-a însoțit suita și alți intelectuali.

A făcut o impresiune foarte plăcută că, la sosirea P. Sf. Sale în gara și la plecarea trenului, pompierii din Săvârșin, sub conducerea vrednicului lor conducător Traian Budișan, au dat onorurile cuvenite.

Cuvinte bune despre preoți.

„Telegraful Român” din Sibiu, în numărul dela 28 Novembre a. c., sub titlul „Aristocrație sufletească”, laudă clerul, arătând că diferitele bresle și categorii profesionale în congresele lor se preocupă unai întâi de problema materială. Autorul articolului, d-l profesor Stăniloale, spune că preoțimea și-a format sufletul în prizma vecinicii și astfel nici în vreme de criză nu este preocupat de existența sa materială, căci cumpătul trebuie păstrat în orice împrejurări.

Cuvintele dela Sibiu, pătrunse de un adânc senz religios, vor face pe preoții ortodocși să fie și în viitor propoveduitori ai ordinii, cumpătării, al măsurii și chibzuinței creștine, ca și până acum.

Adunarea generală a Societăților „Sfântul Gheorghe”, de pe raza cercului religios Arad.

Duminecă, 6 Decembrie a. c., s'a ținut adunarea generală a Societăților „Sfântul Gheorghe” de pe raza cercului religios Arad. Au participat cercurile din Micălaça, Arad-Șega, Arad-Pârneava, precum și societățile tinerilor dela Liceul „Molse Nicoară” și Gimnaziul „Iosif Vulcan”.

La orele 2 d. m., în Catedrală, s'a oficiat în sobor serviciul divin pentru tinerime, servind la sfânta yecernle I. P. C. Sa Părintele Arhimandrit Policarp Morușca, Părintele profesor Sabiu Ștefa și Părintele profesor Iulu Hălmăgean. La serviciul divin I. P. C. Sa Părintele Arhimandrit Policarp Morușca a rostit, pentru tinerime, o predică plină de însuflețire, prin care îi îndeamnă pe tineri ca să se apropie cât mai mult de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, să crească în Duhul Lui, ca astfel să se facă cât mai buni ostași ai Domnului și la vremea lor să poată lupta împotriva duhului lumii acesteia, în care sunt atâtea rele. Cheamă pe tineri în școala lui Hristos, în care se învață buna educație și disciplina pentru viață și unde, pe lângă luminarea minții, să-și câștige fiecare și luminarea inimii.

După serviciul divin, tinerimea a plecat în corpore la Casa Culturală din Arad-Pârneava, unde s'a desfășurat programul, care a constat din următoarele puncte:

1. „Imnul Regal”, executat de fanfara din Micălaça.
2. „Împărate Creșc”, cântat de toți.

3. „Pentru rugăciune”, executat de fanfara din Micălaca.

4. Cuvânt de deschidere, rostit de Cucernicul Părinte Ioan Ardelean din Micălaca.

5. Conferință, ținută de Gheorghe Petrehele elev în cl. VII dela Liceul „Moise Nicoară.”

6. Poezie, recitată de un elev dela Gimnaziul „Iosif Vulcan”.

7. O cuvântare rostită de Prea Cucernicul Părinte-Protopop Dr. Gheorghe Ciubandu.

8. „Ridicat-am ochii”, cântare bisericească executată de corul mixt al Cercului tinerimii adulte „Sfântul Gheorghe” din Arad-Pârncava, sub conducerea Cucernicului Părinte Virgil Lugojan.

9. „Cuvânt despre Societate”, rostit de Dl. Demian Todor, student în teologie.

10. O cuvântare rostită de Cucernicul Părinte Calus Turicu.

11. Poezie, recitată de un elev dela Gimnaziul „Iosif Vulcan.”

12. „Marș” executat de fanfara din Micălaca.

13. „Rugăciune de încheiere”.

Tot cu această ocaziune și în cadrele acestor Societăți, au jucat fotbal echipele tinerilor din Arad-Șega și Micălaca — Vulturul: Fulgerul — rezultatu fiind 4:1.

Constituția bisericii sârbești.

Regele Alexandru al Iugoslaviei a înscălit Constituția bisericii ortodoxe sârbești. Biserica ortodoxă sârbă este unică, nedespărțită și autocefală; ea va avea, ca celelalte biserici ortodoxe, autoritatea dogmatică și canonică, va avea rangul unui patriarhat, limba sa oficială va fi cea sârbă cu caractere cirilice; steagul oficial al bisericii va fi tricolorul roș, albastru și alb.

Șeful suprem al bisericii va fi patriarhul sârb, cu titlu de arhiepiscop din Pecl, mitropolit al Belgradului și patriarh al sârbilor; arhiepiscopii vor fi sporite la 21, și noi episcopate vor fi întemeiate la Zagreb și Spalato; acela din Zagreb va avea un mitropolit.

Bisericii ortodoxe sârbești aparțin și următoarele episcopate din strălănatate; cel ortodox și cehoslovac din cu sediul la Praga; cel din America de nord, Canada cu sediul la Chicago; cel din Rusia carpatină (Cehoslovacia) cu sediul la Lukacevo; cel al ortodocșilor sârb din Zara și vicariatul sârb din Scutari; episcopatul Sârb din Budapesta, și parte din episcopiiile din Timișoara și Vârșet.

Cronica pocăiților.

În ziua de 7 Sept. a. c. locuitorii din Sinter Ilie Milotin (bapnist), Moise Drăgoiu și Pavel Dima (ortodocși) au plecat cu carele cu fân la Aradul nou. Ajungând la Alioș au intrat la o crâșmă și au beut.

Ilie Milotin (baptist) purta ură pe Moise Drăgoiu, care era paznic de vânat și l-a prins pe Milotin (care era branconier) îmbrăcat cu rochie și avea două puști. În ziua de sfințele Rusali a fost purtat de jandarmi prin comunele Comeat, Sinter, Bogda și Recășel. Dându-i se ocaziune în ziua de 7 Sept. a. c. baptistul Milotin, între Alioș și Chișfaluda, a junghiat pe Moise Drăgoiu, lăsându-l pe loc mort. La Chișfaluda a fost prins și dat pe mâna jandarmilor.

Măcel între baptiștii din Bonțești. Grozave lucruri s'au petrecut în seara zilei de 28 Noiembrie a. c. în casa baptistului Ciaba Toma din Bonțești. Femeia baptistă Anișca Ciaba, în lipsa bărbatului, a cumpărat rachie și a încălzit-o — să plară mirosul — și apoi a profitat pe baptistul Coțolu Teodor de omenie seara la oarele 8? Înscălit de astă dată ospățul a fost plănuit în ceas rău; căci în timpul când se ospătau mai bine, apare al doilea ibovnic Alexandru Popa, de confesiune tot baptist, care supărat loc de prezența celui dintâlu și — după o scurtă, dar aprinsă discuție — cel din urmă împănță cuțitul în abdomenul concurentului său. Sosind șeful postului de jandarmi a arestat atât pe femeie cât și pe criminalul baptist. Cel doi îndrăgostiți au fost purtați Duminică legați bot pe ulițele satului.

Victima a fost pansată și trimisă cu primul tren la Arad. Sunt puține sanse de scăpare.

Correspondent.

Grîja Copiilor

În ziua de 15 Noembrie P. C. Sa Archimandrit Morușca a vizitat Căm. de ucenici al Mun. de sub direcțiunea mea. A fost bineventat de un elev. S'a cântat cântări bisericești. P. C. Sa prin o cuvântare frumoasă a îndemnat copii la iubirea față de biserică, supunere, asculare și muncă: Au fost prezenti: domnii N. Nistor rev. șc. - prof. Toader, pâr. Fetea din Șega și alții.

Redactor responsabil: SIMION STANA.